

**[Hans Rasmussen.]**

vendte i sin fremsættelsestale, klang bedre i øret end hans ord i dag, da han henviste til velstandskilden. Jeg kan huske, at jeg som ung tillidsmand forsøgte i en stor virksomhed at skaffe mine medlemmer et tillæg til lønnen. Det lykkedes ikke dengang. Jeg henvendte mig til direktionen, men virksomheden skulle først rationaliseres. Heller ikke adskillige år efter, da jeg mødte som rejsende sekretær for forbundet, var det mig imidlertid muligt at overbevise vedkommende direktion om, at arbejderne måtte være delagtige i den stigende produktion, som man kunne dokumentere havde fundet sted. Derfor er det et stort spørgsmål, hvornår denne velstandskilde vil springe, således at arbejderne også får deres fortjente andel.

Jeg noterede med glæde, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, da han henviste til udbyttedelingsbegreb, sagde, at herindunder måtte også kunne falde de eventuelle sociale fonds, som det må være muligt at oprette i de enkelte virksomheder. Det er nu engang min mening, at her ligger vistnok tyngdepunktet, her ligger det positive, måske det, som vi efterhånden skal arbejde med i udvalget, for det er jo rigtigt, at hvilken indstilling arbejderne på virksomhederne end har, erkender de den store værdi, der ligger i, at de, når de efter endt arbejdstjeneste går over på pension eller aldersrente, er i stand til herudover at hente et beløb, hvorved de kan leve et nogenlunde tåleligt liv. Derfor noterede jeg mig disse bemærkninger med stor interesse. Jeg vil i udvalget vende tilbage til dette punkt og koncentrere mig derom.

Hvad angår det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards bemærkninger om „Atlas“, er det rigtigt, at vi i smedeforbundets hovedledelse har set således på sagen, at vi ikke vil lægge hindringer i vejen. Nu da man fremsætter et lovforslag, vil jeg gerne pege på, at så længe man ad frivillighedens vej kan ordne sig i de enkelte virksomheder, sådan at man tager en del af det overskud, som ellers tilfalder aktionærerne, og fører det over til arbejderne og derved skaber større tilfredshed og interesse for produktionen, bør det gøres. Men her i landet lovgiver man jo på mange områder. Man lovgiver om priser, man lovgiver om udbyttebegrænsning, og man skal vel være forsigtig med, at den nye lovgivning ikke kommer til at kolliderer med de love, vi har på andre områder. Derfor stiller jeg det spørgsmål til det ærede medlem, om man kan risikere, at det, staten

giver med den ene hånd, tager den igen med den anden.

**Kryger:** Jeg kan ikke lade være med at svare på de bemærkninger, det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard kom med om, at min skuffelse havde været stor, fordi jeg følte, at de retningslinier, som jeg havde ventet skulle ligge i forslaget, ikke var tilstede. Netop med henblik på de retningslinier, som jeg føler det ærede medlem har lagt sig fast på, sagde jeg, at beviserne ude fra „Atlas“ absolut ikke er så fyldestgørende, at vi på nogen måde kan bygge på resultatet der.

Det ærede medlem henviste de partier, som var så interesseret i amerikanske forhold, til at forsøge at høste erfaringer derovrefra, og jeg vil i den anledning gerne understrege, at vi netop på de steder, hvor storindustrien flourer i allerhøjeste grad, i Amerika, har set resultater, som viser, at der, hvor man har indført den direkte udbyttedeling, har det — ligesom i mange tilfælde herhjemme — kun virket skuffende. Jeg vil iøvrigt gøre opmærksom på, at omkring 1920, da man havde den store krise også i Amerika, oplevede man det særsyn, at arbejderne på Fordfabrikkerne, hvor man ikke gennem udbyttedeling, men ved oprettelse af fonds og gode arbejderboliger, børnehjem o. lign. havde skabt et tillidsforhold mellem arbejdere og arbejdsgivere — et tillidsforhold, som jeg netop i allerhøjeste grad efterlyser herhjemme —, gik ind på en meget betydelig reduktion af de tarifmæssige lønninger i en vis periode, såvidt jeg erindrer 6 uger, hvilket bevirkede, at fabrikkerne kunne komme ud af den likviditetskrise, som de på det tidspunkt var kommet ind i. Jeg tør derfor ikke afvise det foreliggende forslag, fordi jeg tror på, at man måske ved at følge de retningslinier, det ærede medlem har været inde på, kunne skabe et tillidsforhold mellem arbejdere og arbejdsgivere.

Det er en misforståelse, når det ærede medlem hr. Alfred Jensen mener, at arbejdsgiverne på en grov måde søger at udbytte arbejderne. Det er muligt, at der findes sådanne eksempler, men det er i hvert fald givet, at det langt overvejende flertal af danske arbejdsgivere er vel vidende om, at uden at der bliver et positivt og internt samarbejde mellem de to for hinanden så uundværlige parter, vil vi ikke kunne fremme produktionen herhjemme.

Til slut vil jeg sige til det ærede medlem, der mener, at der sker en sådan udbytning, at det vil jo være den letteste sag for det ærede medlem selv at forsøge sig som